

اطلس رنگی بافت شناسی عملی

دکتر محسن سقا

استاد علوم تشریحی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دکتر حسین کلارستاقی

استادیار علوم تشریحی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دکتر زینب نامجو

استادیار علوم تشریحی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

آزاده اقوامی تهرانی

کارشناس ارشد زیست شناسی سلولی و مولکولی

دکتر رامین سلیم نژاد

استادیار علوم تشریحی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

عنوان و نام پدیدآور	: اطلس رنگی بافت‌شناسی عملی / محسن سقا ... [و دیگران].
مشخصات نشر	: اردبیل : یاوریان ، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: [۱۷۴] ص.: مصور (رنگی): ۲۹×۲۲ سم.
شابک	: ۲۸۰۰۰۰۰ ریال : 978-622-5934-48-1
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: ص. ع. به انگلیسی: Mohsen Sagha ... [et al] . Color Atlas Of Functional Histology.
یادداشت	: محسن سقا، زینب نامجو، حسین کلارستانی، رامین سلیم‌نژاد، آزاده اقوامی‌تهرانی.
یادداشت	: واژه‌نامه.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: بافت‌شناسی -- اطلس‌ها Histology -- Atlases
شناسه افزوده	: سقا، محسن، ۱۳۵۱ -
رده بندی کنگره	: ۵۵۷QM
رده بندی دیویی	: ۶۱۱/۰۱۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۳۷۱۲۳۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیپا

انتشارات یاوریان

نام کتاب	: اطلس رنگی بافت‌شناسی عملی
تالیف	: دکتر محسن سقا، دکتر زینب نامجو، دکتر حسین کلارستانی، دکتر رامین سلیم‌نژاد و آزاده اقوامی‌تهرانی
ناشر	: مؤسسه فرهنگی انتشاراتی یاوریان
چاپ و صحافی	: پیدایش
صفحه آرا	: داور جعفرزاده
طراح جلد	: میلاد خانبالائی
نوبت چاپ	: اول ۱۴۰۲
قطع	: رحلی
تیراژ	: ۵۰۰ جلد
قیمت	: ۲۸۰۰۰۰۰ ریال
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۵۹۳۴-۴۸-۱

کلیه حقوق قانونی و مادی و معنوی برای مؤلف و ناشر محفوظ است هیچ شخص حقیقی یا حقوقی حق تکثیر تمام یا قسمتی از این مجموعه را ندارد. در صورت مشاهده تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

پیشگفتار

بافت شناسی یکی از زیرشاخه های علوم تشریحی می باشد که با ساختار و عملکرد بافت های مختلف بدن در ارتباط است. این شاخه از علم با بهره گیری از ابزارآلات مختلف نظیر میکروسکوپ های نوری و الکترونی و فناوری های مختلف سلولی و مولکولی، می تواند تصویری واقعی از نسوج مختلف را در اختیار محققین و دانشجویان قرار دهد. شناخت درست و منطقی از بافت های بدن، زمینه یادگیری بیوشیمی و فیزیولوژی، آسیب شناسی و میکروب شناسی را بهتر فراهم کرده و می تواند پایه مناسبی را برای درک عملکرد داروها در سطح سلولی و بافتی فراهم نماید.

کتاب حاضر به صورت یک اطلس تمام رنگی به گونه ای تدوین شده است که دانشجویان رشته های پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی، مامایی، علوم آزمایشگاهی و زیست شناسی در کمترین زمان ممکن بتوانند با ساختار بافتی بدن آشنا شوند. هر جا لازم شد، تعدادی نکات کاربردی و عملی نیز جهت درک بهتر بافت های مربوطه به متن اصلی اضافه گردید. تمامی تصاویر رنگی این کتاب از مجموعه لام های بافت شناسی موجود در آزمایشگاه بافت شناسی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تهیه شده است و با بهره گیری از کتاب های اطلس بافت شناسی معروف دنیا، طراحی کتاب به این صورت است که در ابتدای هر فصل توضیح مختصری از آن بافت یا دستگاه داده می شود. سپس، تصاویر بافتی و آناتومی میکروسکوپی اندام های گوناگون بدن در قالب مجموعه ای از قاب تصویر (Plate) به همراه توضیحات مربوطه ارائه می گردد تا خوانندگان محترم بتوانند دسترسی همزمان به تصاویر رنگی بافت های بدن و توضیحات عملی مربوطه داشته باشند. در پایان هر فصل نیز جهت تمرین عملی دانشجویان، مکان های خاصی در کتاب در نظر گرفته شده است تا آنها بتوانند با ذکر ویژگی ها و نکات کلیدی هر بافتی که مشاهده می کنند، بافت های مورد مطالعه را ترسیم نموده و درک کاربردی تری از بافت شناسی به دست آورند. اکثر بافت های نمایش داده شده در این کتاب با رنگ های هماتوکسیلین-ئوزین رنگ آمیزی شدند و در مواردی که رنگ آمیزی متفاوتی صورت گرفته باشد، در توضیح آن شکل آمده است. در پایان، مولفین این اثر از زحمات بسیار فراوان پرسنل محترم مجموعه انتشاراتی یاوریان در چاپ این اثر قدردانی و تشکر نموده و بر این باورند که این اثر خالی از عیب و نقص نیست و از تمامی اساتید و دانشجویان انتظار می رود چنانچه پیشنهاد و انتقادی بر آن دارند، در اختیار مولفین قرار دهند تا بر غنای کتاب در چاپ های بعد افزوده گردد.

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱
فصل اول.....	۱
میکروسکوپ نوری و طرز کار با آن.....	۱
میکروسکوپ نوری.....	۱
قدرت تفکیک.....	۲
طرز کار با میکروسکوپ.....	۳
اصول رنگ آمیزی بافت.....	۴
مشکلات ناشی از تفسیر مقاطع بافتی.....	۴
تجسم دو بعدی و سه بعدی از مقاطع بافتی.....	۵
فصل دوم.....	۷
شکل ظاهری اندام های بدن.....	۷
اندام های لوله ای شکل و توخالی.....	۷
اندام های متراکم یا غده ای شکل.....	۸
فصل سوم.....	۹
بافت پوششی (EPITHELIAL TISSUE).....	۹
بافت پوششی سطحی.....	۹
بافت پوششی غددی.....	۱۰
طبقه بندی غدد مترشحه خارجی.....	۱۰
plate 3.1 Simple Epithelium.....	۱۳
Plate 3.2 Stratified Epithelium.....	۱۵
Plate 3.3 Glandular Epithelium.....	۱۷
فصل چهارم.....	۲۱
بافت همبند (CONNECTIVE TISSUE).....	۲۱
سلول های بافت همبند.....	۲۱
رشته های بافت همبند.....	۲۱
انواع بافت همبند.....	۲۲
غضروف.....	۲۳
استخوان.....	۲۴
Plate 4.1 Loose and Dense Connective Tissue.....	۲۷
Plate 4.2 Special Connective Tissue.....	۲۹
Plate 4.3 Cartilage.....	۳۱
Plate 4.4 Bone.....	۳۳

۳۷	فصل پنجم
۳۷	بافت عضلانی (MUSCULAR TISSUE)
۳۷	عضله مخطط (ارادی یا اسکلتی)
۳۷	عضله قلبی
۳۷	عضله صاف (احشایی یا غیر ارادی)
۴۱	Plate 5 Muscular Tissue

۴۵	فصل ششم
۴۵	بافت عصبی (NERVOUS SYSTEM)
۴۵	دستگاه عصبی مرکزی
۴۵	مخ
۴۵	مخچه
۴۶	نخاع
۴۶	پرده مننژ
۴۶	دستگاه عصبی محیطی
۴۶	گانگلیون یا عقده عصبی
۴۷	اعصاب محیطی
۴۹	Plate 6.1 CNS
۵۱	Plate 6.2 PNS

۵۵	فصل هفتم
۵۵	سلول های خونی (BLOOD CELLS)
۵۵	گلبول های قرمز
۵۵	گلبول های سفید
۵۶	پلاکت ها
۵۹	Plate 7 Blood

۶۳	فصل هشتم
۶۳	دستگاه گردش خون (CIRCULATORY SYSTEM)
۶۳	الگوی عمومی عروق خونی
۶۳	مویرگ
۶۳	شریان و ورید
۶۳	قلب
۶۵	Plate 8 Blood Vessels and Heart

۶۹	فصل نهم
۶۹	دستگاه لنفاوی (LYMPHATIC SYSTEM)
۶۹	تیموس
۶۹	بافت لنفاوی منتشر
۶۹	گرهک (فولیکول) لنفاوی
۶۹	گره یا عقده لنفاوی
۷۰	طحال
۷۰	لوزه
۷۳	Plate 9 Lymphatic System

۷۷	فصل دهم
۷۷	دستگاه گوارش (DIGESTIVE SYSTEM)
۷۷	حفره دهانی
۷۷	الگوی کلی لوله گوارش
۷۷	زبان
۷۷	لب
۷۸	دندان
۷۸	کام سخت
۷۸	مری
۷۸	معهده
۷۹	روده کوچک
۸۰	روده بزرگ (کولون)
۸۳	Plate 10.1 Oral Cavity
۸۵	Plate 10.2 Esophagus and Stomach
۸۷	Plate 10.3 Small Intestine
۸۹	Plate 10.4 Large Intestine

۹۳	فصل یازدهم
۹۳	غدد ضمیمه ای دستگاه گوارش (ACCESSORY DIGESTIVE GLANDS)
۹۳	غدد بزاقی
۹۳	پانکراس یا لوزالمعده
۹۴	کبد
۹۴	کیسه صفرا
۹۷	Plate 11.1 Salivary Glands
۹۹	Plate 11.2 Pancreas
۱۰۱	Plate 11.3 Liver and Gall Bladder

۱۰۵	فصل دوازدهم
۱۰۵	دستگاه تنفس (RESPIRATORY SYSTEM)
۱۰۵	اپی گلوت
۱۰۵	مجاری هوایی
۱۰۵	نای و برونش اولیه (اصلی)
۱۰۵	برونش های ثانویه
۱۰۶	برونشیول
۱۰۹	Plate 12 Respiratory System

۱۱۳	فصل سیزدهم
۱۱۳	پوست (SKIN)
۱۱۳	اپی درم
۱۱۳	درم
۱۱۳	هایپودرم
۱۱۴	ضمائم پوست
۱۱۷	Plate 13 Skin

۱۲۱	فصل چهاردهم
۱۲۱	دستگاه ادراری (URINARY SYSTEM)
۱۲۱	کلیه
۱۲۲	مجاری ادراری و مثانه
۱۲۲	پیشابراه در جنس مذکر
۱۲۲	پیشابراه در جنس مونث
۱۲۵	Plate 14 Kidney, Ureter, Urinary Bladder

۱۲۹	فصل پانزدهم
۱۲۹	دستگاه تناسلی مذکر (MALE REPRODUCTIVE SYSTEM)
۱۲۹	بیضه
۱۲۹	مجاری ناقل اسپرم
۱۳۰	غدد ضمیمه دستگاه تناسلی مذکر
۱۳۰	کیسه منی
۱۳۰	پروستات
۱۳۰	غدد بولبواورترال (کوپر)
۱۳۳	Plate 15 Testis, Ductus deferens, Prostate, Seminal Vesicle

۱۳۷	فصل شانزدهم
۱۳۷	دستگاه تناسلی مؤنث (FEMALE REPRODUCTIVE SYSTEM)
۱۳۷	تخمندان
۱۳۷	فولیکول های تخمدانی
۱۳۸	لوله رحم یا لوله فالوپ
۱۳۸	رحم
۱۳۹	گردن رحم
۱۳۹	واژن
۱۳۹	غده پستانی
۱۴۳	Plate 16.1 Ovary, Corpus Luteum
۱۴۵	Plate 16.2 Uterine Tube, Mammary Gland, Uterus, Vagina
۱۴۹	فصل هفدهم
۱۴۹	غدد درون ریز (ENDOCRINE GLANDS)
۱۴۹	تیروئید
۱۴۹	پاراتیروئید
۱۴۹	غده فوق کلیه
۱۵۰	غده هیپوفیز
۱۵۰	غده پینه آل یا اپی فیز
۱۵۳	Plate 17 Endocrine Glands
۱۵۷	فصل هجدهم
۱۵۷	حواس ویژه (SPECIAL SENSES)
۱۵۷	چشم
۱۵۷	لایه فیروز خارجی
۱۵۷	عدسی
۱۵۷	لایه عروقی میانی
۱۵۸	لایه عصبی داخلی
۱۵۸	گوش
۱۵۸	گوش خارجی
۱۵۹	گوش میانی
۱۵۹	گوش داخلی
۱۶۳	Plate 18.1 Eye
۱۶۵	Plate 18.2 Ear
۱۶۹	واژه نامه
۱۷۴	منابع